

elbrucnoir@yahoo.com

brucnoir.wordpress.com

Fitxa nº 29. Maig de 2022.

Tertúlia: “El falcó maltès”.

Club de Lectura de novel·la negra

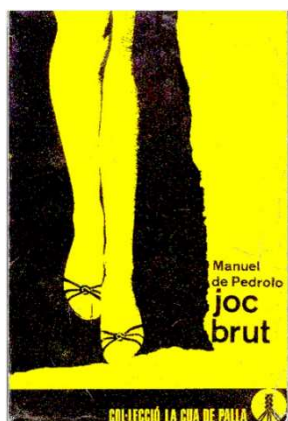
10ª Tertúlia: 15 de juliol de 2022.

“Joc brut”, de Manuel de Pedrolo.

Bruc Noir: Crístian, Enric, German, Imma, Isabel, Josep, Laura, Maria, Montse, Núria M., Tomàs.

Us ha agradat? Us ha interessat? Us ho heu passat bé?

- Per mi és una novel·la senzilla, amb un argument clàssic, i amb un desenllaç típic i esperat.

Es pot dir que és feminista, però alhora és tremendament masculista... si l'escrigués avui, al Pedrolo li fotrien molta canya!

Per altra banda està molt ben escrita, amb una prosa rica i una gramàtica brillant. És molt fàcil de llegir.

Em queda el dubte de si es pot dir que sigui un plagi... per mi, per resumir, diria que és una novel·leta de butxaca per passar l'estona

... sí l'escrigués avui, al Pedrolo li fotrien molta canya!

- No estic gens d'acord en qualificar “Joc brut” de novel·leta... per mi és una senyora obra...

- Doncs per mi sí. És un llibre senzill, amb una trama molt poc complexa i fàcil de seguir. Té una gramàtica molt bona.

- Penso que estarem tots d'acord en què és un llibre molt ben escrit. Aquesta és una qüestió que ningú posarà en dubte, però per a mi és un plagi de James M. Cain, i això m'ha pesat mot a l'hora de

elbrucnoir@yahoo.com

brucnoir.wordpress.com

Fitxa nº 29. Maig de 2022.

Tertúlia: "El falcó maltès".

Llegir Pedrolo. Li valoro per tant el llenguatge, la gramàtica i la construcció, però no m'ha aportat gran cosa.

Penso que estarem tots d'acord en què és un llibre molt ben escrit.

- A mi no m'ha desagradat, però m'ha resultat previsible.

- A mi sí que m'ha agradat; l'he trobat fàcil de llegir, i també li valoro que tingui pocs personatges.

La dona protagonista és el mateix tipus de personatge que trobem al "Falcó maltès", però en canvi aquí canvia el personatge de l'home... aquest no és tan intel·ligent.

També és interessant com juga amb la figura de l'home que acaba assassinat, ja que al final resulta no ser dolent, com ens havia fet creure tota l'estona.

Jo li posaria un 7!

La protagonista és el mateix tipus de personatge que trobem al "Falcó maltès",...

- Hi apareixen molts tòpics de la dictadura, moltes temàtiques habituals de l'època.

- Hi apareix clarament la temàtica de la "mujer objeto".

- Jo també li posaria un 7. És un llibre molt fàcil de llegir, que m'ha enganxat en la lectura. Penso que ha estat una bona experiència.

El que no tinc tan clar és el tema del plagi...

- A mi m'ha agradat molt. Quan llegeixo novel·la negra sempre em perdo, aquí en canvi, la trama és senzilla i fàcil de seguir i alhora t'enganxa, vols saber més...

M'ha agradat com planteja el dilema moral del protagonista, com el fa dubtar davant la decisió de si ha de cometre l'assassinat.

I el que sí que trobo molt bé és el llenguatge. Li valoro molt a Pedrolo la seva implicació i visió política. Pedrolo va triar escriure en català en una època en que significava anar contra corrent, i això és militància. Li hem d'agrair.

M'ha agradat com planteja el dilema moral del protagonista,...

- A més, ho va fer en plena dictadura...

- Si hagués escrit en castellà, a més de tenir un mercat molt més gran, no hauria tingut ni la meitat de problemes amb la censura...

- Jo la valoraria prop del 8... m'ha agradat molt. És fàcil de llegir, t'enganxa i està molt ben escrit.

És un llibre que faria llegir als instituts, com a introducció al gènere negre, però també perquè et posa en el context històric de la postguerra i la dictadura d'una manera molt ben plantejada.

Jo veig el llibre com un arbre, amb un bon tronc i unes bones branques, però sense fulles, sense floritures, sense detalls que ens facin marxar del tronc principal. Per mi és un molt bon llibre per recomanar a algú que vulgui començar en la novel·la negra.

Jo veig el llibre com un arbre, amb un bon tronc i unes bones branques, però sense fulles, sense floritures,...

elbrucnoir@yahoo.com

brucnoir.wordpress.com

Fitxa nº 29. Maig de 2022.

Tertúlia: "El falcó maltès".

- Per mi és massa fàcil... per mi la novel·la negra ha de ser més complexa... al final ens acabarem preguntant què és la novel·la negra...

- A mi el llibre m'ha agradat. Penso però que a l'hora de valorar-lo hi juga molt un tema d'expectatives, de saber què esperes d'un llibre concret... hi ha moments per a tot.

Del llibre m'ha agradat més la segona part (quan investiga) que no pas la primera.

Poso molt en valor que amb "quatre branques" de l'arbre sigui capaç de vestir tota una novel·la.

L'únic però que hi posaria en tot cas és que l'assassí prengui la decisió d'una forma tan ràpida, em treu credibilitat.

*...hi juga molt un tema d'expectatives, de saber què esperes d'un llibre concret...
hi ha moments per a tot!*

- ...per matar algú no t'ho has de pensar massa...

...per matar algú no t'ho has de pensar massa...

- Aquí hi juga un paper important la pobresa Pedrolo explica molt bé aquesta sensació d'injustícia que implica ser pobre, les ganes d'ascens social...

- La pobresa ens fa por.

- Jo crec que estem davant d'un gran llibre del gènere negre. Jo li poso una nota entre el 8 i el 9. No arribo al 9 perquè els reservo per als grans clàssics: Chandler, Hammett, Cain... però penso que és un llibre que està perfectament a l'alçada dels grans clàssics.

A més, Pedrolo crea un llenguatge policíac que en aquell moment no existia.

Una altra cosa que m'ha agradat és poder llegir un clàssic com si fos un "Chandler", però situat a Barcelona, amb paisatges que ens resulten familiars i que identifiquem. Com també que ens situï en la Barcelona de la postguerra d'una manera tan clara i alhora subtil.

Peso que és magistral la manera de construir una història tan senzilla i alhora amb tanta profunditat, i això ho fa a través de la construcció d'uns personatges molt densos, que ens fan pensar sense que ens n'adonem... em recorda en alguns aspectes a Simenon.

...penso que és un llibre que està perfectament a l'alçada dels grans clàssics.

- Simenon acostuma a jugar amb més personatges...

- Jo li poso una nota alta perquè és senzilla, fàcil de llegir i sobretot fàcil de seguir. Penso que avui en dia ens perdem en molt de soroll...

Pedrolo es centra en la construcció dels personatges, i els va fent créixer a mesura que avança el llibre. En certa manera és una novel·la construïda al revés, perquè fins i tot la policia no acaba sortint fins al final de tot.

Valoro molt com està escrita, i precisament la valoro molt per això, perquè està molt ben escrita però alhora d'una manera molt senzilla.

...avui en dia ens perdem en molt de soroll...

elbrucnoir@yahoo.com
brucnoir.wordpress.com

Fitxa nº 29. Maig de 2022.
Tertúlia: "El falcó maltès".

- Pedrolo aconseguí que els personatges t'acabin resultant molt propers, i el fet que sigui ambientada a casa nostra hi ajuda.

Pedrolo aconseguí que els personatges t'acabin resultant molt propers

- Em va sorprendre que la protagonista acabi sent la dona de militar...

- Sobre el tema de la aparició de la policia al final de tot, torna a sortir la pregunta sobre el gènere negre... en aquets cas, és novel·la negra o policíaca?

- El començament del gènere ve de la ma d'autors com Poe o Conan Doyle, que plantegen cassos d'assassinats i ens presenten un investigador molt intel·ligent que ens condueix a través de les seves investigacions per resoldre els "enigmes". Cap als anys 20 del segle passat, i "el Falcó maltès" n'és un dels màxims exponent, es dona el fet que els protagonistes deixen de ser externs a la trama i hi tenen implicació, és el naixement del gènere negre, que desborda el policíac...

- No hi estic d'acord, hi ha molts exemples molt anteriors de novel·les negres... com ara Wilkie Collins, o fins i tot Victor Hugo...

Abans algú ha dit que calia apostar per novel·la d'aquí i si fos possible més contemporània. Hem de seguir rellegant els clàssics?

- El que és interessant del club de lectura és que t'obliga a llegir llibres que d'altra manera no haguessis llegit. Jo segurament "Joc brut" l'hagués deixat a la meitat.

- Hi estic d'acord... "les lluminoses" és un llibre que no m'hagués llegit mai, i en canvi em va agradar molt...

- Jo volia proposar "tematitzar" el club, per centrar-nos més en algun subgènere i tocar-lo amb més profunditat, però penso que com ho fem ara, tot i ser més dispers, et permet conèixer novel·les que d'altra manera segurament no haguessis llegit mai.

- Fins i tot et diria que jo no hauria llegit mai novel·la negra...

- Així com Pedrolo en situa en la postguerra a Barcelona, Màrkari ens va situar en la crisi grega i Batya Gur ens va situar en el conflicte entre Israel i Palestina...

Moltes gràcies a tots, i fins la propera!

I moltes gràcies a les nostres "Bibliotecàries", que ens van aconseguir una exposició sobre Pedrolo!!!

(Encara la podeu veure a la Biblioteca del Bruc fins al dia 22 de juliol).

elbrucnoir@yahoo.com
brucnoir.wordpress.com

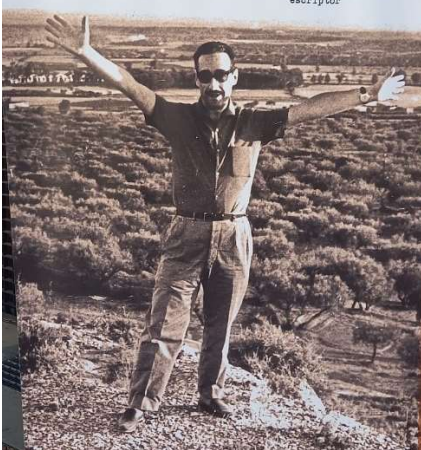
Fitxa nº 29. Maig de 2022.
Tertúlia: "El falcó maltès".

PEDROLO, MÉS ENLLÀ DELS LÍMITS

"Però jo he escollit aquest camí quan podia haver fet com tots els homes: limitar-me. Penso, doncs, en unes reixes a través de les quals el cel és blau i immens. I això és cert encara que siguin, també, certes les reixes."

Reixes a través (Poemes 1944-1952)

Manuel de Pedrolo
escriptor

Aquesta exposició mostra una visió de conjunt de l'home, l'escriptor i el seu ideari, endinsant-nos en les característiques principals de la seva obra: àmplia, diversa, compromesa, de gran coherència i sovint censurada. Un corpus literari que vol trencar qualsevol tipus de límit per fer-nos reflexionar i situar la literatura catalana a l'alçada de qualsevol gran literatura.

Escriptor compromès i prolífic

BIOGRAFIA

"I jo sóc un d'aquells que ve més xer dins els murs i, encara que no els accepti, linc una agraï de presoner."

M. Valls, 1942

1a etapa literària fins al 1956.

Temps i premis literaris.

- 1936/38: Inicia el treball per reconstruir la Guerra Civil i dedica marxes a Barcelona i a través de precursors i es dedica al cas d'amfiteatre de l'Òmnium.
- 1939: Als 21 anys escriu la seva primera novel·la i a més, que no es publica.
- 1951: Treballa a l'editorial Albatros fins d'abans de la seva emigració.
- 1953: Als 35 anys escriu *Assaig sobre la novel·la*, que serà obsequi autobiogràfic.
- 1954: Guanya el premi Joan Maragall per *El temps personal* i Leon Maragall que serà el primer premi literari.
- 1956: Rep el premi Vicens Vives per *Crònica humana*.

2a etapa literària 1957-1969.

Consolidació. Temps central i prolífic.

- 1957: Escriviu la sèrie de *La terra profunda*. S'implica també a l'Òmnium, de Teatre Català.
- 1958: Es representa *Humor i no, escriviu un any abans*.
- 1963: Inicia el *Diàleg 42*, amb el d'assajos, traduccions i dirigit "La Casa de Pala".
- 1965: Escriviu *Totes les històries de carrega*, considerada una de les seves millors obres.
- 1968/69: Guanya el premi Prudenci Bertrana per *Estat d'excepció* (*Acte de resistència*) i el 1969 acaba el cicle "Temps Obert".

3a etapa literària 1970-1990.

Maduresa. Pot publicar obra censurada.

- 1970/72: Comença els *Diàlegs dels Absoluts*, sèrie de l'Exposició i la investigació teatral. Dos anys després escriu *L'acte de resistència*.
- 1976: Inicia de la sèrie de *Diàlegs* al diari *Avui* (1976-1988).
- 1979: Crònica en la premsa sobre la transició política i el que pren l'època democràtica.
- 1985: Després de la seva emigració i de l'indignació. Escriviu un *perpetuum mobile* i els mitjans de comunicació el venen. Fa una crítica a la transició, amb un paper crític amb el seu ideari polític, d'esperança social.
- 1990: Malaltia i final de la seva etapa. Escriviu *Acte de resistència* el 1969. Morte a Barcelona, el 26 de febrer.

Inscrit per generació en un grup (Espinàs, Sarsanedas, Capmany i Pedrolo... Peruchó, Torres, Folch i Camarasa, Carbo), sempre se'n manté al marge pel seu inconfornisme radical envers la societat (franquisme i transició) i envers l'obra literària ortodoxa. Sempre és fidel als seus valors i ideari polític, i coherent en el pensament. Valorat per la crítica i els lectors, és ignorat per l'Acadèmia.

SEMPRE AL MARGE, LA COHERÈNCIA D'UNA VIDA
Intel·lectual insubornable

La literatura, cina de combat

"... si en el futur he de ser recordat, m'agradaria ésser-ho no com un simple creador de mons imaginaris, de ficcions, sinó, per damunt de tot, com un ostal·la que en un moment de la història del seu país, aquell que li toth viure, un moment tan difícil i propici a tots els abandons, va restar fidel a la seva terra i a la seva llengua"

"Si en el futur he de ser recordat..." *Quaderns pedrolians*, 2008

La censura (oficial i autocensura)

És l'autor català més censurat (1950-1970), segons els criteris següents: catalanisme, opinions polítiques, religió, moral sexual i llenguatge indecorós. Presentar la mateixa obra amb altres títols era una pràctica habitual de l'autor.

Instància de sol·licitud de consulta voluntària de l'obra *Estat d'excepció*, si era acceptada es registrava al dipòsit legal.

Lluita política

"Ben cert que el socialisme és, de d'esser, internacionalista i volen la justícia, la llibertat, la igualtat real per a tots els homes de tots els països."

"Encara queden fossils", *Canigó*, 445, 24 d'abril de 1976.

Lluita social

"Han posat una altra cantonera, ferro, acer, alumini, llumina, i no ho sé, i ens han barrat la cantonada..."

"I avui heu trobat una altra fita que orienta el romanç, però i avui, llumina radicalment, la llibertat."

Lluita sexual

Un amor fora ciutat (1959) parla de l'homosexualitat. El Sant Jordi de 1970 se s'agrau l'obra i l'autor és processat pel Tribunal d'Ordre Públic per delictes d'escàndol públic.

Lluita nacional

Publica en diferents diaris i revistes; presenta un ideari nacional molt clar (pensament independent i coherent).

Crèdits

Aquesta exposició és una adaptació de la mostra "Pedrolo, més enllà dels límits", instal·lada de manera permanent a l'Espai Pedrolo, castell de Concabella, la Segarra.

Organització i col·laboradors: Comissaris: Anna Moreno-Bednar; Institució de les Lletres Catalanes

Amb el suport: Diputació gran; Fundació Pedrolo - Espai Pedrolo i Departament de Cultura; Alba Cufre Solé

Material gràfic: Fundació Pedrolo - Espai Pedrolo (fotografia i cartells); MAU - Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques i Teatre (obres teatrals)

Col·laboradors: Generalitat de Catalunya Departament de Cultura; Institut de Recerca i Innovació Tecnològica; Diputació de Barcelona; Diputació de la Segarra; Institut de Recerca i Innovació Tecnològica; Institut de Recerca i Innovació Tecnològica

Independentista de cor

elbrucnoir@yahoo.com
brucnoir.wordpress.com

Fitxa nº 29. Maig de 2022.
Tertúlia: "El falcó maltès".

L'ESCRIPTOR COMPROMÈS.

La literatura com a eina

Es compromet des de dos vessants: presentant la literatura com a font d'enriquiment cultural, cercant novetats per al món editorial català a mercats i llibreries de vell, i emprant la literatura com a eina de combat.

Pedrolo al mercat d'Edra, al volt de Sant Antoni.

La literatura, eina d'enriquiment cultural

Amb una clara vocació de servei envers la cultura i el país, vol situar la literatura catalana al nivell de les millors, i bastir una obra de grans dimensions amb àmplia diversitat de temes i la transgressió continua de formes, gèneres (fins i tot el templa de la literatura juvenil) i motius.

Autor inquiet: cercador i traductor

Traductor prolífic i autodidacta, treballa diversos gèneres i autors (Faulkner, Miller, Dos Passos...), alguns inèdits en català. També fa informes literaris per a editorials.

Ètica

"[...] La obra ètica forma part de la vida de tot hom, encara que sovint no es valgui confessar-hi el nivellista no la pot negligir. [...] és digne de vegades, que sóc assaigista".

Manuel de Pedrolo a Jordi Coca, Pedrolo i Jordi Coca, 1973.

Textualisme i poesia visual

Entén i concep la prosa experimental, entesa com a forma destructiva realitzada en un fons constructiu, i la poesia visual intrínsecament unides. Li interessen totes les possibilitats del joc narratiu.

Creació poètica

Creava poemes visuals, a partir de la desestructuració d'imatges, oracions i paraules. L'element comú són els signes (alfabètics, numèrics o icònics).

Pantal de la novel·la negra

Crear les bases per consolidar el gènere amb la col·lecció pionera "La Cua de Palla" (1963-1970)-, ajuda a normalitzar-lo i aposta per una novel·la negra pròpia.

Irreduïblement coherent

L'HOME ARA I AQUÍ,

Pedrolo existencial

El seu projecte literari respon a una exploració de la condició humana dins un temps i un espai determinats. Aquest home és, en essència, la seva llibertat, que és una condemna ineludible quan l'individu és part de l'engranatge que el tenalla. Per viure de manera digna cal triar, comprometre's amb el món i revoltar-se. L'autor admet els límits i n'és conscient, i planteja situacions límit i/o absurdes perquè sent la necessitat de superar-les i que el lector reflexioni i actuï. Està convencent de la incidència moral de la literatura, com defensa l'existencialisme de postguerra.

Poteser

"Mentre m'enduc veles i arbres pensaré i on de pensament, davallant la nit, serà una esperança."
i...
Poteser algú parlarà per mi i dirà de què és fet el meu silenci, o potser jo mateix, un altre dia, reventaré aquestes realitats. Poteser."

Fragment de "Poteser", de Ressenya a través (Poemes, 1944-1952)

LLIBERTAT

PAS DEL TEMPS
I LINGÜÍSTICA
I REVOLTA
I DIMIT
I SOLITUD

En el teatre, a partir del 1957, la llibertat és el fil conductor, que escenificarà el compromís social i cultural de l'autor.

Crimes

Tècnica de cambra

Homes i no

Pedrolo saludant amb els actors de l'Agrupació Dramàtica de Barcelona, el dia de l'estrena, el 19 de desembre de 1958 al Teatre Romea.

Ateu i antimilitarista

CRONISTA DEL SEU TEMPS,

entre la realitat i l'altra realitat

Fa una crònica del seu temps des de tres vessants: amb la prosa realista; amb l'ambiciós cicle novel·lístic "Temps Obert" –frontissa entre el realisme i l'altra realitat–, i amb obres que generen reflexió amb el món real distorsionat. Sent la necessitat de fer la crònica del seu temps, d'explicar la totalitat des del compromís amb la realitat.

Realitat

"No es passava menzallament per un oasi, com Stendhal volia amb allò del mirall [...] ser testimoni en permet de veure les coses a la seva manera."

Altra realitat

"[...] bastaria alguna cosa més a partir d'aquesta realitat la interpretat, la recreo, la destrucio i tot per fer-ne una altra [...]"

Manuel de Pedrolo e Jordi Coca, Pedrolo i Jordi Coca, 1973.

"Temps Obert"

És un cicle inacabat i inacabable, format per onze novel·les (1963-69). Les nou primeres pertanyen al "llibre primer" i, les altres, al "llibre segon". El primer neix d'una situació que canvia a partir d'un conflicte: un bombardeig durant la guerra. El segon té la mateixa estructura, però canvia el conflicte: un premi literari. Les conseqüències del conflicte donen lloc al corpus d'obres que descriuen una "realitat total" irrealitzable en el pla real.

EL DESPATX,

l'univers il·limitat

Al petit despatx del carrer de Calvet 9, obert a tothom, crea un univers il·limitat. Es pot considerar escriptor de tota una literatura, ja que contra tots els gèneres i a més és traductor. Com a autor prolífic compta amb més de 120 títols i com a lector apassionat té una gran biblioteca en llengües diverses.

Lector apassionat

